

Mathilde Hauschultz' tale om kvinders adgang til tjenestestillinger og hverv

Taler

Mathilde Hauschultz
Medlem af Folketinget for Det
Konservative Folkeparti

Dato

20. januar 1919

Sted

Folketinget

Omstændigheder

Behandling af Forslag til Lov om Kvinders Adgang til Tjenestestillinger og Hverv.

Opr. trykt i Rigsdagstidende 1918/19 Forhandlingerne Folketinget. s. 2923-2927.

Der er her fra Talerstolen Nævnt, at hvis det foreliggende Lovforslag vedtages, opnaar Kvinderne fuld Ligestillethed med Mændene, men det maa dog pointeres, at det kun er i de mere offentlige Forhold, at dette sker. Den Skranke, der her falder for disses Vedkommende, er den sidste, da Kvinder nu baade vil kunne blive Dommere og Præster og faa Adgang til alle Embeder indenfor Stat og Kommune, som Mænd har Adgang til.

Udviklingen er jo her foregaaet ret hurtigt. For 60 Aar siden fik Kvinder lige Adgang med Mænd til borgerlig Næring, og op gennem Tiden har vi med kortere og længere Mellemrum faaet vedtaget Love, der fik den ene Skranke til at falde efter den anden, indtil nu ogsaa denne sidste er faldet. Jeg tror, det er en Rekord vi har præsteret herhjemme ved i Løvet af saa faa Aar at faa fuld Ligestilling med Mændene. Men det er, som sagt, ogsaa kun i offentlige Forhold, at der bliver fuld Ligestilling. Indenfor Hjemmets fire Vægge er det ikke Tilfældet, der har vi hverken med Hensyn til Familieretten eller Formueretten Ligestilling med Mændene. Indadtil lever vi paa mange Omraader ganske som vore Bedste- og Oldemødre levede. Men ogsaa paa dette Omraade er der Udsigt til Ændringer i en nær Fremtid, og jeg skal derfor ikke komme ind paa det her. Jeg vil kun udtale min Glæde over, at vi nu vil naa til fuld Ligestilling i de offentlige Forhold.

Det bliver vel nærmest med Hensyn til Dommer- og Præstembeder, denne Lov faar nogen Betydning —forudsat, at den virkelig faar den revolutionerende Betydning, der tales om. Det kan jo nemlig tænkes, at Loven kommer til at staa

paa Papiret, men ikke bliver anvendt i Praksis. For Tiden er det kun ganske faa Kvinder, der opfylder de betingelser, der kræves for at blive Præster og Dommere. Det er altsaa en Separationslovgivning for ganske faa Kvinder, og det vil da vise sig, om Kvinderne, forudsat de har de samme Kvalifikationer, vil kunne opnaa Embeder i Stat og Kommune lige saa fuldt som Mænd, om man ikke, selv om der er en mere kvalificeret Kvinde, vil foretrække den mindre kvalificerede Mand, fordi man nu en Gang er vant til, at Mændene faar Statens og Kommunens Embeder, navnlig som sagt, Dommer- og Præsteembeder. Af Lovforslaget og Bemærkningerne til det fremgaar det ikke klart og tydeligt, om det er Meningen, at Præsteembeder skal med ind under det. Det fremgaar af den højtærede Justitsministers Anbefaling af Lovforslaget, at dette er Meningen, men klart og tydeligt fremgaar det ikke af Lovforslaget eller dets Bemærkninger. Denne Side af Sagen, som vi vel nok i Princippet kan gaa med til, men med Hensyn til hvilken Fremgangsmaaden ikke billiges, navnlig ikke paa det nuværende Tidspunkt, skal jeg imidlertid overlade til min Meningsfælle, det ærede 20de Medlem for Hovedstaden (J. Oskar Andersen), at omtale.

Den anden vigtige Side er da Kvinders Adgang til Dommervirksomheder. Det er ikke saa revolutionerende en Bestemmelse som den om Præsteembeder, da Kvinder jo allerede nu har Adgang til baade at blive Sagførere og Retsbetjentfuldmægtige. Men jeg ved — ogsaa fra en af de foregaaende ærede Talere —, at der ude omkring i Landet er delte Meninger om, hvorvidt vi Kvinder vil egne os til Dommervirksomhed. Man har før været af den Anskuelse, at vi havde for følsomt og blødt et Hjerte, og at vore Domme vilde blive subjektive, og derfor har man udelukket os fra at blive Dommere. Da der maaske ogsaa her i Tinget er nogle, der nærer den Anskuelse, at Dommervirksomheden ikke egner sig for Kvinder, vil jeg ganske kort omtale, at der er adskillige Dommerembeder, som netop vilde komme paa gode Hænder, hvis man gav dem til Kvinder, og hvor Kvinderne netop vilde kunne udfylde en Plads, der hidtil har staaet aaben. Man har ogsaa sagt, at vi mangler det store Overblik, og derfor vilde vi ikke kunne beklæde Dommerembeder og da navnlig ikke Enedommerembeder. Det er meget muligt — det vil jeg ikke bestride —, at vi mangler det store Overblik, maaske mangler vi det fra Naturen, maaske er Grunden fuldt saa meget den, at vi aldrig har været vante til at bestride de store selvstændige Embeder — maaske vil det da komme med Tiden. Men man maa ogsaa have Øjnene aabne for, at der er mange Dommerembeder, hvor flere Dommere virker i Fællesskab, og hvor der vil være en udmærket Plads for os at udfylde. Jeg tænker her f. Eks. paa den nuværende Hof- og Stadsret, Højesteret

eller andre Retter, hvor Kvinden vilde blive et Medlem af mange. Der er adskillige Sager, som vi kunde have stor og gavnlig Indflydelse paa. Der er adskillige Sager, som jeg er nær ved at sige, Mændene daarlig kan kan drøfte alene. Jeg tænker her paa Sager som Alimentationssager, Sager, der angaar Børneudsættelse, Barnemord, Fosterfordrivelse og mange andre specifikke [sic] Kvindeforbrydelser. Det har efter min Mening været en Mangel, at Kvinder ikke havde Adgang til at blive Dommere. Det kan ikke hjælpe at sige, at Mændene alene kan sætte sig ind i slige Sager; de vil i hvert Fald kun meget ensidigt kunne sætte sig ind i vedkommende Kvindes Følelser og Tanker ved den omhandlede Forbrydelse. Vi vil derimod kunne have Medfølelse og Sympati og forstaa noget af det, der har bevæget vedkommende Kvinde, da hun udførte Forbrydelsen, og som kan tale formildende for hende. Mændene vil være tilbøjelige til at tage for massivt paa saadanne Sager. Men der er navnlig et Sted, hvor jeg mener, Kvinderne i Fremtiden bør have en Plads, og det er indenfor den eventuelle Ægteskabsdomstol. Loven om Ægteskabs Indgaaelse vil jo blive vedtaget af Mænd og Kvinder i Forening, og de Forhold, der kommer til Drøftelse og Bedømmelse indenfor Domstolen, vil dreje sig om Forholdet mellem Mand og Kvinde. Hvad vil da være rimeligere og naturligere, end at det ogsaa bliver Mænd og Kvinder, der i Fællesskab dømmer efter Loven mellem Mand og Kvinde. Dèr tror jeg, Kvinderne vil faa deres største Mission som Dommere i Fremtiden.

Hvad formelle Enkeltheder angaar, skal jeg foreslaa, at den Paragraf i Lov om Rettens Pleje, der nægter Kvinder Adgang til at blive Dommere, ændres derhen, at alle de Embeder, som ifølge denne Lov staar aabne for Mændene, ogsaa fuldt ud under samme Betingelser fremtidig staar aabne for Kvinder. Endvidere vil jeg henstille, at der i de Paragraffer i Lov om Rettens Pleje, hvor der tales om Betingelserne for at blive Dommere, Politimestre o. s. v., i Stedet for Ordet "Mænd" indføres Ordet "Personer", for at der ikke fremtidig skal blive Anledning til Lovfortolkninger og Strid om Ord. Der foreligger jo i Forvejen et Lovforslag om formelle Ændringer i Retsplejeloven, og jeg vil henstille, at de Ændringer, jeg her har omtalt, bliver taget med sammen med de allerede foreslaaede.

Jeg kan paa mit Partis Vegne i Princippet helt igennem anbefale Lovforslaget til Fremme, men jeg vil henstille til det kommende Udvalg at overveje de enkelte Ting i Lovforslaget, som burde overvejes nøjere.

Kilde

folketingstidende.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Det Konservative Folkeparti, Folketingets kvinder, Folketingstale, Kvindebevægelsen, Politisk tale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/mathilde-hauschultz-tale-om-kvindes-adgang-til-tjenestestillinger-og-erhverv>